יום ה', ד' בתשרי תשע"ב (06 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בעמדנו על סף השנה החדשה, בימים של חשבון-הנפש של היחיד בתור יחיד ובתור חלק מן הכלל, הנה ההתבוננות **בעולם הקטן** זה האדם, יכולה להאיר רבות את מטרת האדם ותכליתו **בעולם הגדול**.
בגוף האדם ישנן משימות משותפות בהשתתפותם של כמה מהאברים, ומשימות מיוחדות לכל אבר בפני עצמו. בשביל תפקידו המיוחד של אבר מסויים, דרושה, מטבע הדברים, התאמצות מיוחדת, בה בשעה שהמשימות המשותפות נעשות בנקל יותר.
מה היה קורה כאשר אבר מסויים מפסיק לפעול בתור יחיד, אלא מפנה את כל האנרגיה שלו עבור העבודה בשותפות עם אברים אחרים?
בהשקפה ראשונה נראה שיהיה בכך ריווח הן עבור אבר מיוחד זה – חסכון עמל מיוחד, והן להגוף – עי"ז שאבר זה יוכל להגביר חלקו בעבודה המשותפת ולא להיות נבדל משאר האברים.
אבל בפועל, הרי זה אסון לשניהם: האבר שמפסיק לפעול את המשימה המיוחדת שלו, **מאבד את כל מהותו** הקשורה דוקא עם תפקידו המיוחד. ויתירה מזה, הפסקת המשימה הרגילה, מחלישה את האבר הזה, עד שנעשה חסר-תועלת לחלוטין לא רק עבור יישום פעולתו המיוחדת, אלא **אפילו עבור תרומתו להגוף בכלל**. החסרון באבר מיוחד זה בהכרח שיתבטא ויזיק לכל הגוף, והתוצאות יכולות להיות רציניות ביותר באם אבר זה הוא חיוני.

האמור לעיל ביחס לאברי הגוף, נכון הוא גם בנוגע למצבו של כל יחיד בקבוצתו; של קבוצה - באומה, ושל אומה – בכללות האנושות. ודאי שכן הוא גם בנידון דידן, בשייכות ליהודי, לקיבוץ יהודי, ולכלל ישראל בין אומות העולם. עם ישראל, אשר מקדמת דנא צויין בכך שהוא "הַמְעַט מִכָּל-הָעַמִּים" [דברים ז' 7], מהוה מיעוט קטן בין העמים. היהודי, בתור יחיד, הוא מיעוט בסביבתו; אפילו בקרב אחיו קורה ... שיהודי המנהל את אורח חייו ... בהתאם לתורה ומצוות, גם הוא ... אינו הרוב, כי הרוב עדיין לא מצא את הכיוון של תפקידו האמיתי.

מטבע הדברים - קל יותר לקבוע את תפקידו המיוחד של אבר בתוך הגוף מאשר לקבוע את תפקידו של עם בין העמים. אבל בנידון של כלל ישראל, לא יקשה הדבר כלל, בהביאנו בחשבון, שבני ישראל הם יחידים בעולם בחוויות קיצוניות רב-גוניות והסטוריה בת אלפי שנים. בסקירה פשוטה אפשר בנקל למצוא את הצד השוה, הקו המייחד, שהיה תמיד אצל בני ישראל בכל התקופות והמאורעות השונים, שבו קשורה עצם המהות והקיום של עם ישראל.
סקירה אובייקטיבית, ללא דעה קדומה, לאורך ההיסטוריה של עם ישראל, מוכרחת להביא לידי מסקנה, ש**קיומו של עמנו** בודאי **אינו קשור בשפע חומרי או עוצמה פיזית**. אפילו בזמנים הטובים ביותר, תחת הממלכה המאוחדת של שלמה המלך, היה עם ישראל ומלכות ישראל – מבחינה פוליטית וכלכלית – קטנים בהשוואה למלוכות העולם בזמן ההוא: מצרים, אשור ובבל. כמו"כ ברור, שלא שלטון המלוכה ולא השטח הגיאוגרפי הבטיחו את קיומנו, כי ההיסטוריה שלנו בתור עם, בעל מדינה בארצו, היא קצרה ביותר בהשוואה עם ההסטוריה הגלותית שלנו, ללא מלוכה וללא ארץ. כמו"כ לא יכולה השפה להיחשב יסוד חיוני בקיומנו, כי עוד בימי קדם שימשה **ארמית** כשפת דיבור של העם: חלקים של התנ"ך, כמעט כל תלמוד בבלי, הזוהר ועוד, נכתבו בלשון הארמית. בימי ר' סעדיה גאון והרמב"ם היתה השפה **הערבית** שפתם של רוב המוני העם,

= גמר חתימה טובה! =

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', ד' בתשרי תשע"ב (06 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ולאחר מכן **אידיש** ושפות אחרות. כמו"כ אי אפשר לומר שמין תרבות או מדע כלליים הבטיחו את קיום אומתינו, כי דברים אלה נשתנו בתכלית מתקופה לתקופה.

נשאר רק דבר אחד, שהוא הצד השוה לכל הזמנים, לכל הארצות ולכל התנאים שבדברי ימינו - **התורה והמצוות** ששמרו בני ישראל בחייהם היום-יומיים במסירות נפש גדולה ביותר.
היו אמנם, מזמן לזמן, יחידים או קבוצות, שסטו מדרך התורה והמצוה. בזמן בית ראשון היו עובדי עבודה זרה של הבעל וכו'; בזמן בית שני – המתייוונים; המתבוללים באלכסנדריא, הקראים וכיו"ב. אבל כל אלה נעלמו כליל מתוך עם ישראל (לאחר שהסבו סבל וצרות לא לעצמם בלבד אלא גם לכלל ישראל.) רק שרשרת הזהב של תורה ומצוות לא נותקה, וע"י תורה ומצוות עבר כלל ישראל את הדרך הארוכה מהר סיני עד היום הזה. כל בעל שכל הישר, המודה על האמת, מוכרח להגיע לידי מסקנה, שקיומו ועצם מהותו של עמנו קשורים בחיי תורה ומצוות, כי הם חיינו ואורך ימינו.

ומכאן המסקנה ההגיונית: השיטה שנהיה ככל הגויים, לא זו בלבד שאינה יכולה להבטיח את קיומנו, אלא היא מעמידה את עצם קיומו של עם ישראל בסכנה ח"ו. ע"י חיקוי העולם שאינו-יהודי, לא נרכוש את ידידותם, ולהיפך, עוד יגדילו את שנאתם.
והוא הדין לאותם יהודים או חוגים יהודיים המבקשים לישא חן בעיני החפשים ע"י פשרות וויתורים בעניני תורה ומצוות – לא זו בלבד שבכך מחלישים הם את עמדותיהם, ומגבירים את כוחות החפשים, ומעמידים בסכנה ח"ו את עצם הקיום של כלל ישראל, אלא אפילו ה"הישגים" המקווים אינם אלא דמיונות והזיות, כי במקום כבוד וקירוב - מעוררת שיטה זו רק בזיון ולעג.
ובצדק, שכן, פשרה קטנה היום, מביאה לידי פשרה גדולה יותר מחר, ו**פשרה היום במצוות שבין אדם למקום, מביאה מחר לידי פשרה במצוות שבין אדם לחברו**. התוקף בקבלת הציווי "אנכי ה' אלקיך" ו"זכור את יום השבת לקדשו" - מעמידה בתוקף גם את השמירה של "לא תרצח" ו-"לא תגנוב."
בזמן זה של חשבון הנפש, ודאי שאחינו בני ישראל בכל מקום שהם, ה' עליהם יחיו, הן יחידים, הן קיבוצים ותנועות (וככל שהקבוץ גדול יותר, גדולים יותר האפשרויות ויחד עמהן גם האחריות), יתבוננו ברצינות ויערכו לעצמם חשבון צדק, תוך הכרה מלאה במציאות ובאמת לאמיתתה: כי קיום עמנו תלוי אך ורק בקיום התורה והמצוות בחיי יום יום, של היחיד ושל הציבור.

סוד קיומנו כעם הוא "הן עם לבדד ישכון" [במדבר כ"ג 9], שכל יחיד, איש, אשה וילד, עובדים רק את ה' אחד, ע"פ תורתנו תורה אחת, שהיא נצחית ואינה יכולה להשתנות ח"ו. ה"שוני" שלנו אינו חולשה שלנו, אלא התוקף שלנו. רק בדרך התורה והמצוות יכולים אנו למלא את תפקידנו העיקרי והמהותי שהוא לפי ציוויו של בורא העולם כולו – להיות "מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ" [שמות י"ט 6], ועי"ז גם "סגולה" לאנושות כולה.

= גמר חתימה טובה! =

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל